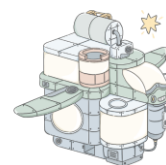

Læreplan 2026

Natur og leg

Læreplan for 2026

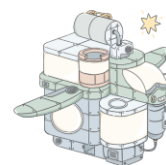
Version 2026.04.06

Indhold

Natur og Leg – Stjerneskitet Valdes læreplan 2026	2
Vuggestuens naturlige leg på Naturplaneten	2
Børnehavens legenauterne lander i Muldvarpeland	2
Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	3
Natur, Biodiversitet og Bæredygtighed som læringsmiljø	3
Bæredygtig pædagogik i en synlig, børnevenlig, grøn hverdagskultur	3
Det æstetisk børnemiljø påvirker børnenes sanser og lyst til at lege	3
Certificering til Grønne Spirer flaget og Bæredygtighedsflag	4
Børn, Biodiversitet og Bæredygtig Dannelse	4
Pilotprojekt Grønne Spirer	4
Bæredygtighed i børnehøjde	4
Det gode pædagogiske arbejde og løbende udvikling af praksis	5
Børnenes perspektiver og relationer	5
Et pædagogisk personale, der er sensitive og imødekomende i samspillet med børnene	5
Pædagogisk tilsyn 2025	5
Børnefællesskaber, leg og aktiviteter	6
Vi hjælper og guider i børnehøjde	6
Pædagogisk tilsyn 2025	6
Sprog og bevægelse	7
Vi er sproglige rollemodeller for børnenes kommunikation	7
Pædagogisk tilsyn 2025	7
Pædagogisk ledelse i øjenhøjde	9
Team i vuggestuen	9
Afdelingsledelse og fyrtårne i børnehaven	9

Læreplanen er skrevet med brugen af astrologiske begreber og symboler, der hører hjemme i Stjerneskitet Valdes univers¹. Samt de faglige begreber, der bruges i Dagtilbudsloven fra 2018.

¹ Billedlige beskrivelser aktiverer sanser og øger engagement. Der er en tæt relation mellem metafor, billedsprog og forståelse (George Lakoff, amerikansk professor og sprogforsker (1941-).

Natur og Leg – Stjerneskitet Valdes læreplan 2026

Vores læreplan er én navigation- og rejseplan for alle børn og personaler i Stjerneskitet Valde. Læreplanen er den pædagogisk tilrettelæggelse for 2026, hvor vi støtter børnenes egne aktiviteter, "Man kan ikke lære nogen noget, man kan kun oplære sig selv" (Vygotskij). I flg. Vygotskij kræver det aktive børn, aktive voksne og et aktivt miljø².

Vuggestuens naturlige leg på Naturplaneten

Børnefællesskaberne på Jorden, Mælkevejen, Neptun og Saturn er de 36 yngste børn, der trives og får luft under vingerne i Stjerneskitet Valde. På vores Naturplanet i Saxogade bliver vuggestuebørnenes sansemotorik stimuleret, og de udvikler 'naturlig leg', og udfolder deres motorisk udvikling spontant og frit i naturlige omgivelser.

Legen har værdi i sig selv og er grundlæggende for børns sociale og personlige læring og udvikling. Legen fremmer blandt andet fantasi, virkelyst sprog, nysgerrighed sociale kompetencer, selvværd og identitet³.

Børnehavens legonauterne lander i Muldvarpeland

Legonauterne⁴ i det Blå, Grønne og Røde børnefællesskab er de 72 børnehavebørn, der dagligt rejser ud til deres base ved Utterslev Mose.

Hvor det pædagogiske personale støtter, guider og rammesætter, så alle børnene trives i legen, prøver nye roller og sociale kombinationer og har en oplevelse af at være med⁵. Gårdhaverne, Mosen, Muldvarpeland, sportspladsen, legepladserne og bålsteder skaber et naturligt læringsmiljø, der fører børnene videre i deres sociale, emotionelle og kognitive udvikling, og de får mulighed for at få alsidige oplevelser og erfaringer fra natur, nærmiljø og kultur.

De ældste børn skaber sammenhæng til børnehaveklassen ved at lære deres by at kende fra basen i Valdemarsgade. Det pædagogiske personale understøtter børnenes lyst til at lære og deres mod på nye oplevelser i samspil med indholdet i de seks læreplanstemaer⁶.

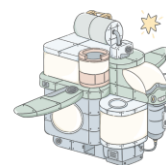
² Lindqvist, Gunilla (red.) 2006: *Vygotskij – Om læring som udviklingsvilkår*. Aarhus Klim, s. 79.

³ Dagtilbudslovens § 8, stk. 2

⁴ En legenant (Naut kommer af det græske *nautes* 'sømand' – en astronaut flyver et rumfartøj, betjene dets systemer og gennemføre videnskabelige eksperimenter) udvikler sig som menneske gennem leg, der fremmer fantasi, virkelyst, naturlig sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og identitet (Forarbejder til dagtilbudslovens § 8, stk. 2)..

⁵ Master for en styrket pædagogisk læreplan

⁶ Dagtilbudslovens § 8, stk. 6

Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Børnemiljøet i Stjerneskitet Valde bliver løbende vurderet med børnenes øjne, og børnenes oplevelser inddrages i rammesætning, organisering og tilrettelæggelse af læringsmiljøerne, så børnene får de bedste betingelser for at lære og udvikle sig, støttet af vores engagerede pædagogiske personale⁷.

Natur, Biodiversitet og Bæredygtighed som læringsmiljø

Vuggestuens lokaler er blevet indrettet i 2025, så de giver børnene de allerbedste muligheder for deres trivsel, leg, læring og udvikling. Børnehavefællesskaberne har indbydende og velholdte lokaler med tilknyttede gårdhaver i Grøn fløj.

I vuggestuen er der udendørs legemiljø til de allermindste i Dannebrogsgade og Naturplanet med 300 m² naturlig legemiljø til de større vuggestuebørn. I Utterslev Mose, Muldvarpeland, bålpladserne, fodboldbane, gymnastiksale og den store legeplads og vores gårdhaver understøtter forskellige legeformer, fysisk udfordrende lege, rollelege, konstruktionslege og regellege. Der er rigtig mange og gode muligheder for lege og aktiviteter, der udfordrer børnene og giver mulighed for at udvikle kroppen på mange forskellige måder, så som løb, rutsje, gynge, klatre, spille bold, cykle, gemme sig i skoven, sandmiljø og naturmiljøer med krydderurter, frugtbuske og træ, blomster, og skov, der følger årstiderne. Både i vuggestuens legemiljø og på Naturplaneten, og de store aldersrelaterede udendørsfaciliteter som børnehaven råder over.

Bæredygtig pædagogik i en synlig, børnevenlig, grøn hverdagskultur

Det psykiske børnemiljø er kendetegnet ved samspillet mellem voksne og børn med gensidig respekt og tolerance, børnenes indbydes samspil, deres sprog. Alle børn skal opleve at være en del af vores børnefællesskaber og blive respekteret og lyttet til.

Der er balance mellem steder, hvor der sker mange ting og steder, hvor børne kan fordele sig og har mulighed for at være i fred og finde ro. Der er tilstrækkeligt aldersrelevant legetøj og materialer tilgængeligt, og for at have aktiviteter uden at blive forstyrret af andres aktiviteter i de afgrænsede og tematiserede legeområder. Der er hver dag lavet legezoner, hvor legetøj og materialer er stillet indbydende med en tydelighed, så børnene ved, hvad de kan og må i legezonerne.

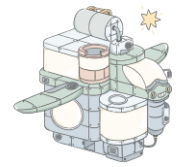
Al leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som Stjerneskitet Valde fastsætter rammerne for.

Det æstetisk børnemiljø påvirker børnenes sanser og lyst til at lege

Det æstetiske børnemiljø med vores stimulerende og inspirerende indretning af lokaler og udearealerne. Der både indenfor og udenfor fremmer børnenes lyst til at bevæge og udfolde sig i forhold til deres alder og modenhed⁸. I praksis betyder det rolige, varierede og inspirerende rum med omtanke for lys, lyd, farver, orden og materialer.

⁷ Dagtilbudslovens § 8, stk. 3

⁸ Dagtilbudslovens § 8, stk. 7

Certificering til Grønne Spirer flaget og Bæredygtighedsflag

Vores store og fælles aktionslæringsproces i 2026 er certificering til Friluftsrådet og Grønne Spirer Flaget til vuggestuen og Bæredygtighedsflaget til børnehaven.

Aktionslæring er erfaringsbaseret læring. I praksis betyder det, at det pædagogiske personale udvikler deres kompetencer gennem afprøvninger af nye handlinger, udforskning og fælles refleksion. Vi arbejder og lærer så at sige samtidigt.

Børn, Biodiversitet og Bæredygtig Dannelse

Børn og voksne skal sammen arbejde med en række konkrete naturaktiviteter i mindst tre måneder fra foråret start i marts. Proceskoordinatorene faciliterer den 'grønne handleplan', der er vores fælles manuskript til at skabe en ny pædagogiske praksis. Børn og voksne skal føle, at hverdagen ændres, når vi arbejder med Grønne Spirer.

Pilotprojekt Grønne Spirer

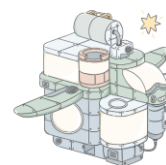
Vi har sagt ja til at deltage i Grønne Spirers pilotprojekt 'Børn, Biodiversitet og Bæredygtig Dannelse' og være med til at udvikle projektet. Projektet handler om at gøre natur og bæredygtighed til en endnu mere integreret del af hverdagen i institutioner. Projektet er finansieret af Nordea Fonden med 6 mill. kr. over de næste 4 år.

Erfarende naturvejleder besøger procesfacilitatorerne i børnefællesskaberne både i vuggestuen og børnehaven. Både i vuggestuen og børnehaven faciliteres en grøn læreplan med en række naturaktiviteter, der er tilpasset børnefællesskabernes alder og modenhed. De grønne læreplaner er en tilrettelæggelse af Grønne Spirer aktiviteter på et læreplanstræ.

Bæredygtighed i børnehøjde

Grønne Spirers bæredygtighedsflag bliver uddelt til dagtilbud, som gør en særlig indsats for at introducere børnene til bæredygtighed, naturens mangfoldighed og i det hele taget en grøn hverdag. Vi var tilbage i 2021, den første institution, der modtog Bæredygtighedsflaget i Københavns Kommune. Flaget blev hejst af børne og unge borgmester Jacob Næsager. I 2026 vil vi generhverve bæredygtighedsflaget både i vuggestuen og børnehaven.

Det gode pædagogiske arbejde og løbende udvikling af praksis

Når der i pædagogisk forskning tales om høj kvalitets dagtilbud⁹, har det ingen sammenhæng med de årlige tilsyn, der foretages af en pædagogisk konsulent fra Københavns Kommune.

Højeste kvalitetsscore i det pædagogiske tilsyn er 'Vedligeholde indsatsen'. Oversat til tilsynssprog betyder det, "at dagtilbuddet skal forsætte det gode pædagogiske arbejde og løbende udvikle deres praksis"¹⁰. Der er ingen mulighed for at nå det højeste kvalitetsniveau, fordi der er altid mulighed for at gøre det lidt bedre.

Standarden for kvalitet er skrevet ind i dagtilbudsloven. Den lokale kvalitetsforståelse skal derfor bygge på den forståelse af kvalitet, der er defineret i den styrkede pædagogiske læreplan og det tilhørende pædagogiske grundlag i dagtilbudsloven. Det er afgørende, at hver kommune eller dagtilbud ikke selv vurderer, hvad der er kvalitet i dagtilbud, eller hvad der skal føres tilsyn med. Pædagogik er det ikke så bundet til én bestemt situation, eller relation mellem et bestemt barn og én bestemt voksen, at vi ikke kan have et fælles, alment grundlag for at vurdere kvaliteten, og have klare mål for det pædagogiske arbejde.

I det 2026 har vi bestemt os for at ligge lidt ovenpå den gode kvalitet, som tilsynet fortæller, at vi har:

- et pædagogisk personale, der er sensitive og imødekommende i samspillet med børnene,
- vi hjælper og guider i børnehøjde, og
- vi er sproglige rollemodeller for børnenes kommunikation.

Børnenes perspektiver og relationer

Et pædagogisk personale, der er sensitive og imødekommende i samspillet med børnene

For det pædagogiske personale er relationer og venskaber afgørende, hvor alle børn skal opleve at være en del af fællesskabet og blive respekteret og lytte til. Det pædagogiske personale har fokus på at være et godt forbillede og troværdig for alle børnene.

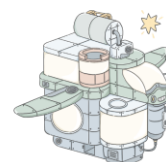
Pædagogisk tilsyn 2025

Observationerne af det pædagogiske tilsyn i 2025 viser, at de pædagogiske medarbejdere altid eller næsten altid er opmærksomme og reagerer sensitivt på børnenes signaler. Det ses, at de pædagogiske medarbejdere er nysgerrige på, hvad børnene udtrykker, og at de gerne vil høre, hvad de har at fortælle. Læringsmiljøet bærer altid eller næsten altid præg af tydelig organisering, hvor det er tydeligt, hvilke pædagogiske medarbejdere der har hvilke opgaver. Det ses som en stor del af organiseringen, at børnene gennemgående opdeles i mindre grupper.

Det ses også, at de pædagogiske medarbejdere er opmærksomme på børnenes slørede signaler ved ofte at spørge ind til børnene. De pædagogiske medarbejdere spejler ofte børnenes følelser, og beroliger børnene ved selv at være i ro. De lader sig også tydeligt smitte af børnenes begejstring, og der ses flere pædagogiske medarbejdere med brug af meget tydelig mimik. De pædagogiske

⁹ EVA, 2017: Kvalitet i dagtilbud – pointer fra forskning

¹⁰ Tilsynsbeskrivelse Københavns Kommune

medarbejdere er ofte nærværende og fordybde i spillet med børnene, hvor børnenes fokus følges, og børnenes navne i høj grad anvendes.

Observationerne viser, at de pædagogiske medarbejdere altid eller næsten altid er til stede og i øjenhøjde med børnene. Børnene trøstes med afstemt fysisk omsorg, og de pædagogiske medarbejdere sætter ord på børnene – *ja, det er okay. Du blev forskrækket.*

Observationerne viser også, at de pædagogiske medarbejdere har en gennemgående praksis med masser af dialog med børnene, og hvor der grines og fjolles rigtig meget. Det bidrager til en behagelig og god stemning.

Børnefællesskaber, leg og aktiviteter

Vi hjælper og guider i børnehøjde

Alle børn i børnehaven har faste turmakere, hvor der er fokus på, at børnene lærer af hinanden på tværs af børnefællesskabet, fx i garderoben. Turmakere sammensættes ud fra stor/lille, så børnene hjælper og lærer af hinanden på tværs af alder. Der skiftes makker ca. 1 gang hver halve år. Der fortælles om fokus på, at børnene spørger hinanden om hjælp.

Der arbejdes med tydeligt fokus på opdeling af børnene i mindre grupper gennem hele dagen. Der arbejdes med små grupper med faste pædagogiske medarbejdere, også under måltiderne hvor rammen blandt andet er at skabe fokuserede dialog uden måltidet. Børnene hjælper med vogn og borddækning i både i vuggestuen og børnehaven, hvor 2 børn hjælper og involveres i praktiske rutiner omkring måltidet hver dag. Der er en fast systematik for børnenes involvering i at hente mad-vogn.

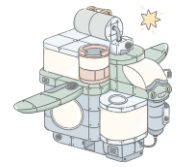
I arbejdet med børnefællesskaber og leg er mange aktiviteter i børnehøjde, så børnene selv kan tage legesager frem. Der byttes jævnligt legetøj ud, så der er et godt flow i tilbuddene til børnene, og samtidig ikke er for meget fremme ad gangen. De pædagogiske medarbejdere prioriterer nærværet med børnene.

Hver morgen klargøres legestationer i en fast systematik. Legen prioriteres ligeledes, og derfor kan oprydning godt vente, så gode lege kan fortsætte uden afbrydelser.

Pædagogisk tilsyn 2025

Observationerne viser, at de pædagogiske medarbejdere altid eller næsten altid hjælper og guider børnene til at deltage i positive samspil med hinanden i forskellige børnefællesskaber. Det ses, at børnenes ressourcer italesættes, og at børnene inviteres ind i lege og aktiviteter som de pædagogiske medarbejdere er en del af. De pædagogiske medarbejdere er altid eller næsten altid opmærksomme på de børn, der ikke indgår i positive samspil og børnefællesskaber. Det ses som en gennemgående del af praksis, at de pædagogiske medarbejdere sætter ord på børnene og bidrager til at oversætte for børnene ved behov.

Observationerne viser også, at de pædagogiske medarbejdere altid eller næsten altid er aktive ift. at støtte og guide børnenes lege i forskellige fællesskaber. De pædagogiske medarbejdere er stabilt til stede og interesserer sig for børnenes lege, er på gulvet tæt sammen med børnene, afstemmer egen involvering og videreudvikler lege.

Observationerne viser, at der i høj grad er balance mellem børneinitierede og voksenplanlagte lege, og der ses blandt andet masser af fleksibilitet i det planlagte, så der gives plads til børnenes initiativer og idéer. De pædagogiske medarbejdere sikrer ofte, at alle børn er aktive deltagere i pædagogiske aktiviteter og rutiner. Der ses flere steder, at de pædagogiske medarbejdere faciliterer forskellige samarbejdssituationer, hvor børnene kan lære af hinanden og udvikle sig i mindre børnefællesskaber, fx opfordres et barn til at spørge kammeraten ved siden af om hjælp til at åbne limstiften.

Observationerne viser forskelle på, hvordan rutinerne omkring frokosten faciliteres, herunder i hvor grad der skabes samarbejdssituationer, hvor børnene inddrages, hjælper og lærer af hinanden.

Sprog og bevægelse

Vi er sproglige rollemodeller for børnenes kommunikation

Det pædagogiske personale læser meget med og for børnene. Dialogisk fortælling er en stor del af den pædagogiske hver dag. Lige som at sjov og grin mellem børn og voksne er en vigtig del af hver dagen i Stjerneskipet Valde. Alle 3-og 5-årige sprogtestes (ved tvivl testes de allerede igen som 4-årige), alle børnegruppe har en fast pædagogisk medarbejder som sprogtester. Vi anvender Sprogtrappen, og der deltages i sprogetværk på tværs af vores pædagogiske netværk.

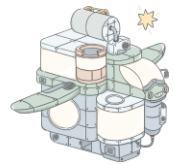
De pædagogiske medarbejdere arbejder med gentagelser, venter på børnenes udspil, stiller få spørgsmål og har i det hele taget et stort fælles fokus sprogunderstøttende strategier. Vi arbejder med de sprogunderstøttende strategier og skaber en rolig og forudsigelig ramme for børnenes hver dag.

I Stjerneskipet Valde fokuserer vi meget på bevægelse. I børnehaven bruges naturen som en vigtig del af bevægelsesrammen, fx Utterslev Mose hvor der er en 5 km rute. Der praktiseres også yoga, hvor børnene selv vælger yogastilling ud fra forskellige yogakort, og her er de pædagogiske medarbejdere naturligvis også aktive deltagere. Børnehavegrupperne har gymnastiksalen hver uge, som blandt andet bruges til fokus på det mere grovmotoriske.

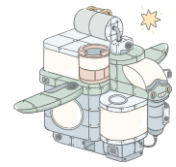
Pædagogisk tilsyn 2025

Observationerne viser, at de pædagogiske medarbejdere altid eller næsten altid agerer som sproglige rollemodeller for børnene. Det er tydeligt, at der prioriteres længerevarende dialoger med børnene, og at de pædagogiske medarbejdere er indlevende og nysgerrige i deres kommunikation med børnene. Det ses fx, at de pædagogiske medarbejdere faciliterer fokuserede dialoger omkring frokosten, hvor der sættes ord på maden og på, hvad der er i skålene m.m. De pædagogiske medarbejdere arbejder altid eller næsten altid med sprogunderstøttende strategier, og det ses som en gennemgående del af praksis, at der sættes ord på børnene, anvendes gentagelser og holdes passende pauser.

Observationerne viser også, at de pædagogiske medarbejdere altid eller næsten altid agerer som rollemodeller ift. bevægelse og brug af kroppen, hvor de tydeligt smitter børnene med egen begejstring og giver udtryk for egen bevægelsesglæde gennem aktiv deltagelse i arbejdet med både motorikbaner, boldspil, rytmik m.m. Lige som at sproglige og motoriske læringsmuligheder ofte

indtænkes i alle rutinesituationer. Observationerne viser også, at de fysiske læringsmiljøer altid eller næsten altid tilbyder børnene en bred vifte af både sproglige og motoriske læringsmuligheder. Der ses blandt andet rum til både højt og lavt aktivitetsniveau, og der tilbydes mange forskellige former for leg og aktiviteter. De pædagogiske medarbejdere er dygtige til at udnytte de fysiske rammer på matriklerne på både Vesterbro og Brønshøj, så det fysiske læringsmiljø tilbyder børnene forskellige muligheder.

Pædagogisk ledelse i øjenhøjde

Når vi taler om scenen for et højkvalitets dagtilbud, må vi se på den ledelsesmæssige kulisse og organiseringen af det pædagogiske personale muligheder for at lære og udvikle sig. Nærhed til egen leder og skræddersyet ledelse spiller en stor rolle for det pædagogiske personale. I Stjerneskitet Valde er ledelse placeret central, anerkendende og i øjenhøjde. Et arbejdsfællesskab, der heliotropisk¹¹ udvikler sig i retning af de mest positive og løfterige billeder og forestillinger om fremtiden. Et billede på det heliotropiske princippet er solsikken, der vender sig mod og følger solens bevægelse, i retning af det varme lys, der får blomsten til at trives.

Team i vuggestuen

I vuggestuen er der 36 børn og 12 pædagogiske årsværk. Fysisk er vi organiseret med 4 børnefællesskaber á 9 vuggestuebørn og 3 pædagogiske årsværk. 2 børnefællesskaber Jorden og Mælkevej, som et team i stueetagen. Og 2 børnefællesskaber Neptun og Saturn, som et team på 1. sal. Hvert børnefællesskab råder over to gruppelokaler med tilhørende skiftrum.

Fra hvert team er der en procesfacilitator, der faciliterer certificering til Grønne Spirer Flaget

Afdelingsledelse og fyrtårne i børnehaven

I børnehaven er der 72 børn og 12 pædagogiske årsværk. Alle medarbejdere har deres ugelige arbejdstid fordelt på 4 dage. Fysisk er vi organiseret med 3 børnefællesskaber á 24 børn og 4 pædagogiske årsværk. Hvert børnefællesskab råder over gruppelokaler og en gårdhave samt et fælles værksted og multirum. I hvert børnefællesskab er der et fyrtårn. Et fyrtårn er en pædagog, der er anerkendt for sine faglige og personlige kvaliteter af kollegaerne. Fyrtårne skaber refleksioner og lytter aktivt og engagerer sig i meningsfulde dialoger med kollegaerne for at fremme åbenhed og samarbejde med fokus på børnenes perspektiver.

Fra hvert børnefællesskab er der en procesfacilitator, der faciliterer certificering til Grønne Spirers bæredygtighedsflag

¹¹ På græsk betyder *helio* sol og *tropé* vending, altså en vending mod, hvor energien kommer fra. Det heliotropiske princip udtrykker, at et arbejdsfællesskab udvikler sig i retning af de mest positive og løfterige billeder og forestillinger om fremtiden.